

FÖLDGÁZSZÁLLÍTÓ
A MOL-CSOPORT TAGJA

CAM és BAL NC magyarországi bevezetése miatti főbb változások a gázipari szabályozásban

Bakay Zsolt

Társasági Támogatás igazgató

2015. április 28.

Legjobb Munkahely
Világgazdaság - Hewitt Felmérés 2009

Legjobb Munkahely
Világgazdaság - Hewitt Felmérés 2010

Legjobb Munkahely 2011

Legjobb Munkahely 2012

Legjobb Munkahely 2013

WWW.FGSZ.HU

2009/73/EK irányelv

715/2009/EK rendelet 1. melléklet (CMP)
984/2013/EU rendelet (CAM NC)
312/2014/EU rendelet (BAL NC)

HU szabályozási környezet

2009. évi
XL. törvény

19/2009.
Kormányrendelet

1/2013. MEKH rendelet

ÜKSZ
Üzletszabályzat
KLP Szabályzat, KP Szabályzat

2015. naptár

Gázév: július 1. → október 1.

időtáv:

- hosszú: év (1-15)
- rövid

Átmeneti időszak: 2015. július 1.-szeptember 30.

- *igény és lekötés:* kWh/h, 25/0 °C, GCV /éves visszavetítés!/
– *rendszerhasználat* (nominálás, allokálás): MJ/h, 15/15 °C, NCV
– *kereskedőváltás, napi operatív feladatok:* MJ/h, 15/15 °C, NCV

megszakítható kapacitás: 2015. július 1-től

földgáz minőség (MER): július 31. → október 31.

Szállítórendszer használata

rendszerhasználati szerződés

Get + Get.Vhr + ÜKSZ + KLP + ÜSZ + működési engedély
szerinti szolgáltatások

Rendszerhasználati szolgáltatások I.

1. alapszolgáltatás (TSO)

a. alap

- rendszerhasználati szerződések (kiadási nyomás, kiadási hőmérséklet)
- kapacitáslekötés (vizsgálat-meghatározás-közzététel, **RBP-aukció**, másodlagos kereskedelem)
- mérés (mennyiség, minőség)
- szállítási feladat (nominálás, allokálás, bizonylatolás)
- egyensúlyozás (hidraulikai)
- elszámolás (mennyiségi + pénzügyi)
- Informatikai Platform
- **Kereskedési Platform**

b. kötelezően végzett / kötelezően igénybe veendő:

- szagosítás
- **egyensúlyozás** (kereskedelmi)

Rendszerhasználati szolgáltatások II.

1. alapszolgáltatás (RI)

- 10 éves hálózatfejlesztési terv
- ÜKSZ
- Korlátozási Besorolás
- válsághelyzeti korlátozás

2. egyéb hatósági árú szolgáltatás (17/2013. NFM rendelet)

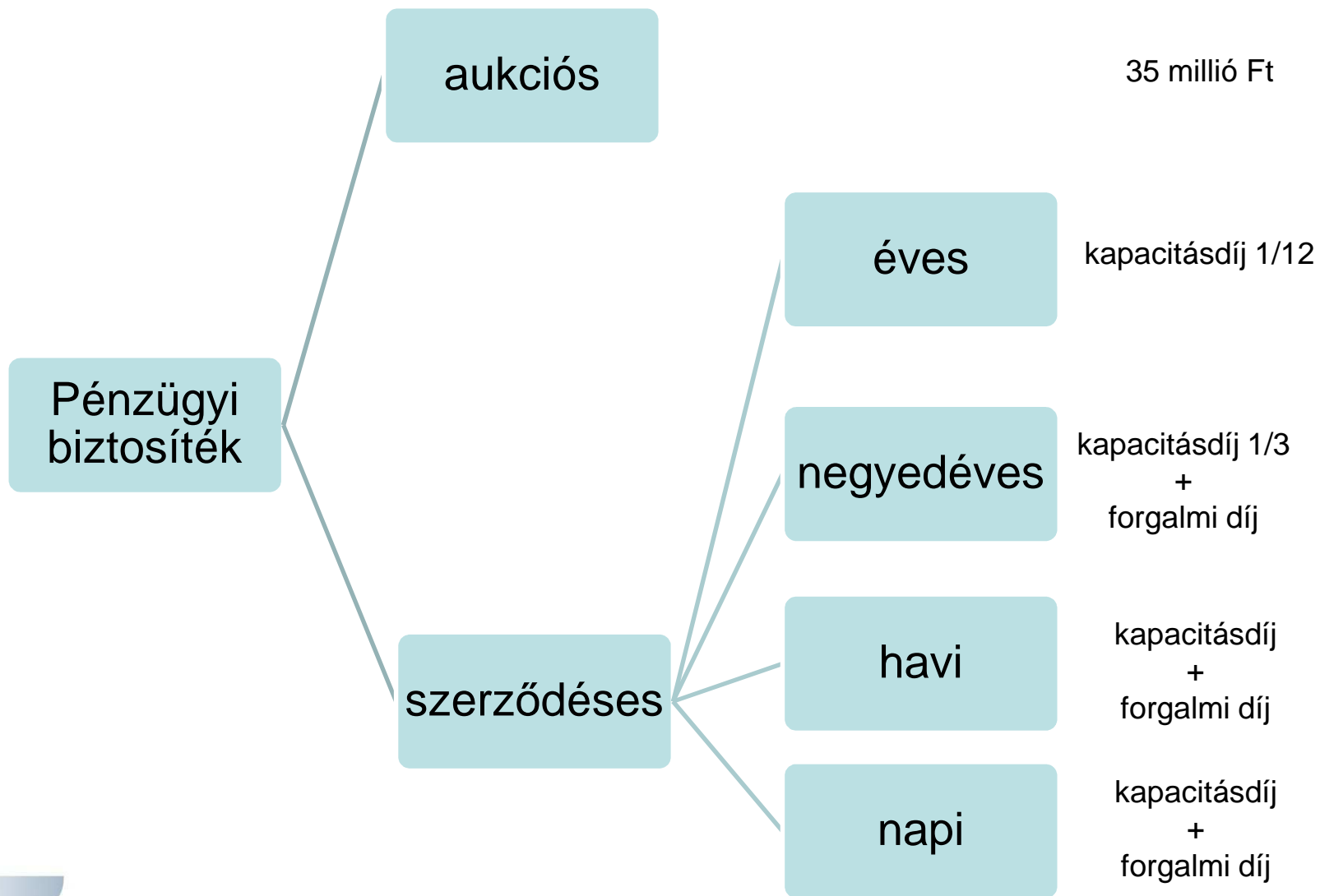
- jogcím átvezetés

3. választható szolgáltatás (FGSZ Üzletszabályzat)

- útvonal típusú
- adatszolgáltatás

4. egyedi szolgáltatás

Rendszerhasználati szolgáltatások III.

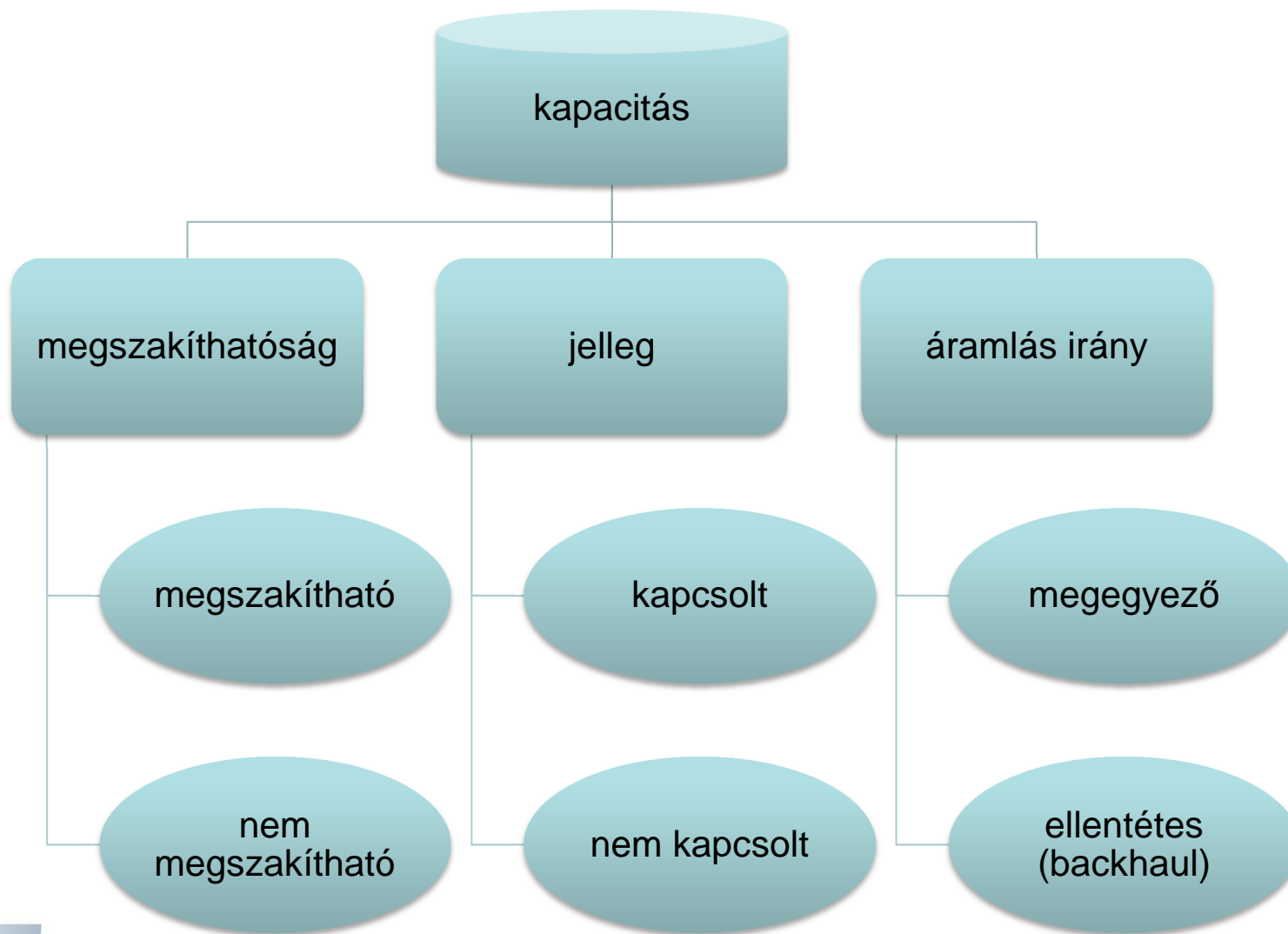

FÖLDGÁZSZÁLLÍTÓ
A MOL-CSOPORT TAGJA

Szállítórendszeri kapacitás

kapacitás típusok

kapacitás értékek

(nem megszakítható, nem lekötött)

meghatározás: 0 °C-ra
kifejezve: m³/óra } **MER** (MJ/óra → kWh/h)

maximális: működési engedély

technikai: közzétett

- maximális - hidraulikai vizsgálat (egyensúly, üzemeltetés)

szabad: közzétett

- technikai – lekötött

nyilvántartott

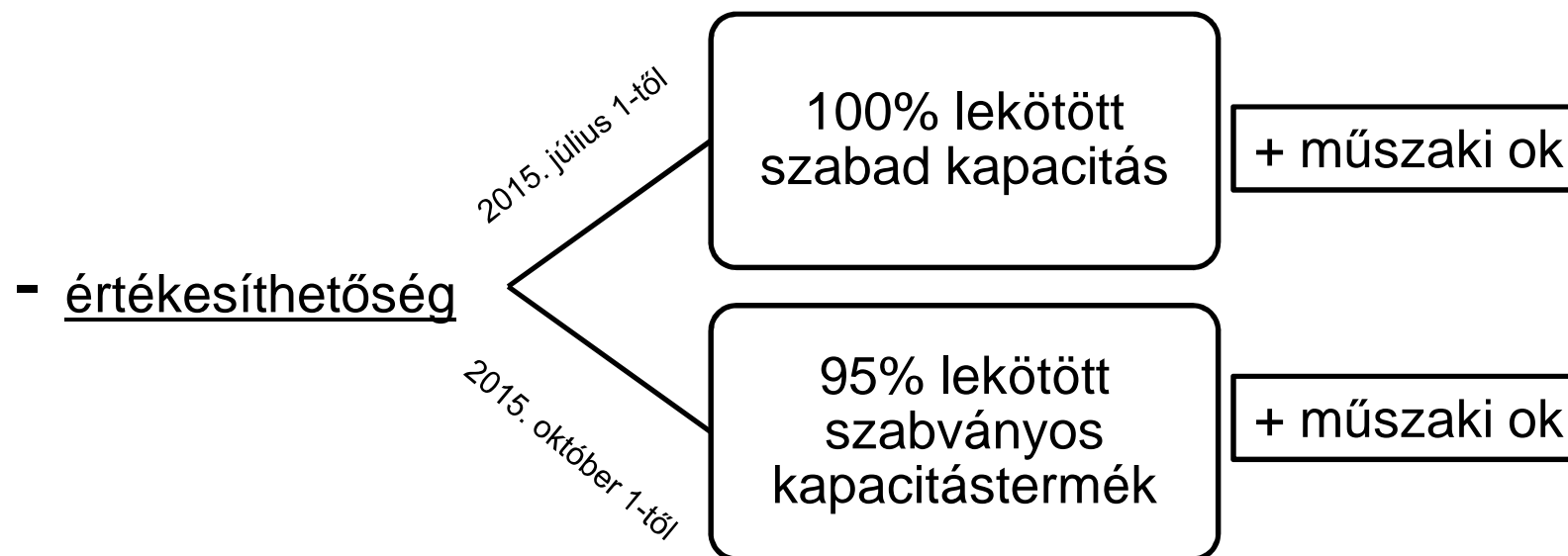
vásárolt: nyilvántartás

- egy felhasználási helyen
- felhasználó által, megvásárolt / igazolt módon szerzett

Megszakítható kapacitás

- díj = nem megszakítható kapacitásdíj (100%)
  - Visszatérítés: éves 1/365 rész 300%, 200%, 150%, 130%, 100%

- szerződéses szűkület kezelés: lekötött, nem nominált kapacitás

➡ napi kapacitás, D + 1

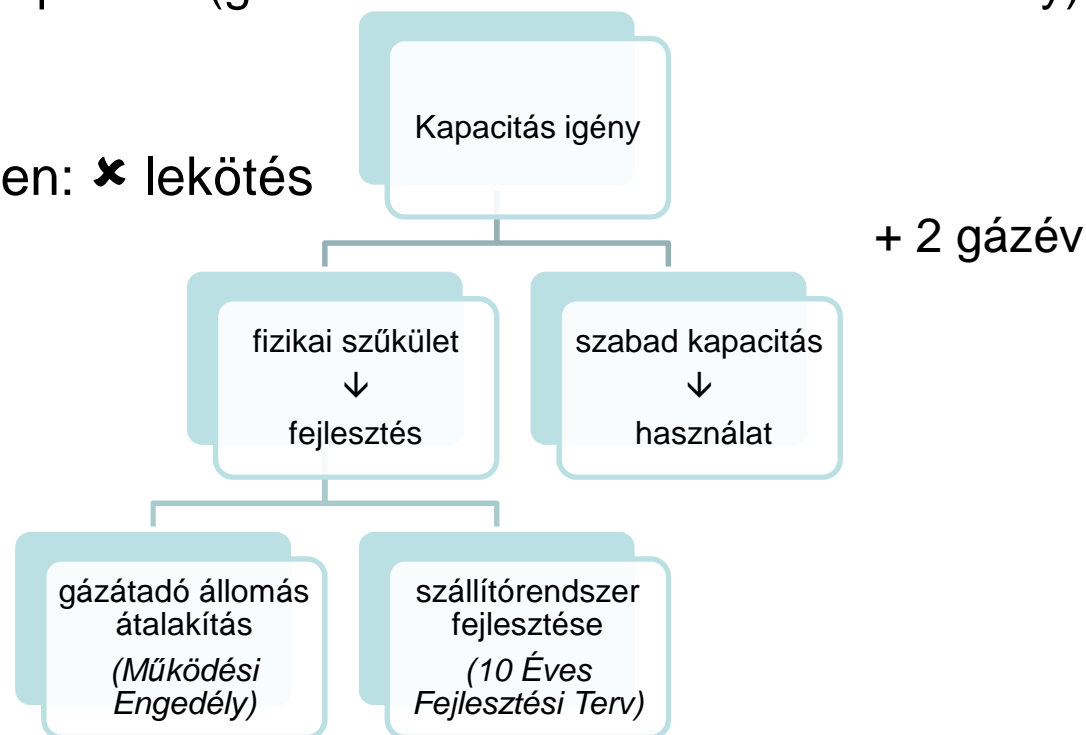
- megszakítási sorrend: napi → havi → negyedéves → éves

Vásárolt kapacitás

adott helyen, felhasználó által, megvásárolt / igazolt módon szerzett maximális kapacitáslekötési jog

- nyilvántartás: rendszerhasználati / csatlakozási szerződés
  - más felhasználási helyre nem vihető át ✓
  - csak a tulajdonos rendelkezhet, írásban (átadás / értékesítés) ✓
- lekötés: kiadási ponton (gázátadó állomás / felhasználási hely)

2 megelőző gázévben: ✗ lekötés

Téli időszakon kívüli (szezónális) kapacitás

- jellege: nem szabványos (éves, speciális lekötési feltételek)

április 1.- szeptember 30.

- jogosultság: MEKH felhasználói igazolás

- kapacitás lekötési mérték
- hálózati pont

aukció

Σ igazolások

szabad
nem megszakítható
kapacitás

éves
2015. május
11.

éves
negyedéves
2015. június
1.

szezónális
2015. június
30-ig

- speciális lekötés: nem megszakítható + szabad kapacitás függvényében

Kapacitáslekötési Platform (RBP)

Célja = kapacitások aukciója és lekötése

- MEKH jóváhagyás: 2015. április 16.
- HU / EN nyelven

Részvételi feltételek: használati díj = ⊗ (RHD)

- tagsági megállapodás
- rendszerhasználati szerződés
- pénzügyi biztosíték

Alkalmazása:

EU határkeresztezési pontok

UKR, SRB határkeresztezési pontok

HU hálózati pontok

aukciós naptár

2015. május 11.

2015/16. gázév éves kapacitásaukció = határkeresztező + hazai

	CAM NC	CAM NC módosítási javaslat	Get. Vhr.
Éves (határkeresztező)	Március első hétfője	Július első hétfője	
Éves (hazai)			Augusztus első hétfője
Éves negyedéves	Június első hétfője	Augusztus első hétfője	
Gördülő negyedéves, Q1			Szeptember első hétfője
Gördülő negyedéves, Q2			December első hétfője
Gördülő negyedéves, Q3			Március első hétfője
Gördülő negyedéves, Q4			Június első hétfője
Gördülő havi	-1 hónap harmadik hétfője	-1 hónap második hétfője	-1 hónap harmadik hétfője

egyensúlytartás

– eszközei

- **Kereskedési Platform** / CEEGEX
- saját készlet
- nominált többlet forrás
- újranominálás
- korlátozás

nem kereskedelmi tevékenység

– módja:

- **Kereskedési Platform tagság**
- Egyensúlyozási szerződés

Kereskedési Platform I.

– ügyletek:

- tag – tag
- szállító - tag

– díjak

- működtetés = rendszerhasználati díjban
- forgalom alapú

– termékek:

	Földgáz termékek				Kapacitás termékek		
Termék	MGP földgáz	HEG	HEGO	KFRE	Megszakítható	Nem megszakítható	Backhaul
Instrumentum	gáznap	gáznap gázóra hidraulikai pont	gáznap hidraulikai pont	gáznap hidraulikai pont	gáznap hidraulikai pont	gáznap hidraulikai pont	gáznap hidraulika pont

Kereskedési Platform II.

tagok:

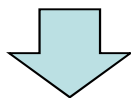
- kereskedő
- felhasználó (saját jogon eljáró)
- termelő
- szállító (belföldi + külföldi)
- tároló
- elosztó
- átszállítató
- bértároltató

pénzügyi elszámolás: KELER

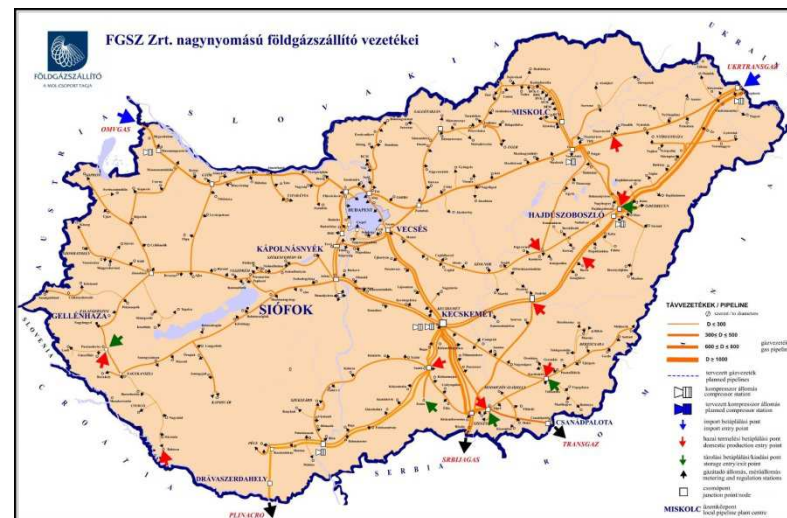
- központi szerződő fél
- elszámolóház

Átszállítás, bértárolás

- Jogosultság: nyilatkozat (kötelező) $\longrightarrow$ aukció
- hálózati pont
- forrás igazolás
- nem belföldi értékesítés

nem kereskedelem
(engedély)

Összekapcsolási pont (FGSZ-MGT)

Magyarország 1 egyensúlytartási zóna

– Határkeresztezési betáplálási/kiadási pont (Balassagyarmat):

- kapacitás lekötés: **van**

– Összekapcsolási pont (Vecsés-4):

- kapacitás lekötés: **nincs**
- nominálás egyezőségi vizsgálat: **együttes, kisebb elv**
- jogcím átvezetés: **nincs** (csak NOM típusú nominálás)

Binding Open Season

(2015. április 24.-május 19.)

- közös kapacitás: 2015. július 1. - 2016. szeptember 30.
- kapacitáskorlát = 37,5 % (kivétel: elégtelen igények)
- „Használd vagy elveszíted” mechanizmus

Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat

- MEKH hivatalból módosítás : 2015. április 16-tól
  - 4267/2015. határozat

- SZB általi felülvizsgálat: 2015. június 30-ig
  - Szabályzati Bizottság ülései: május 7., június 16.
  - javaslatok: május 12-ig

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Bakay Zsolt

Társasági Támogatás igazgató